

NOTES SOBRE L'IMPOST SOBRE LES ESTADES
EN ESTABLIMENTS TURÍSTICS

0) Introducció

La introducció per part del govern de la Generalitat de l'anomenada taxa turística o Impost sobre les estades en establiments turístics, ha aixecat diversos posicionaments per part del sector afectat i també per part dels experts en hisenda pública, en diferents sentits, a favor i en contra.

Sense més intenció que aportar elements per a enriquir la discussió d'un tema viu, aquest breu document s'estructura en aquests punts:

- Raó de ser de l'impost en alguns països que l'apliquen
- Magnituds relatives al subjecte passiu de l'impost proposat
- Arguments a favor de l'impost
- Arguments en contra de l'impost
- Algunes consideracions tècniques finals

1) Raó de ser de l'impost en alguns països que l'apliquen

França va ser la pionera en el tipus d'impost que ens ocupa. El va introduir per llei el 13 d'abril de 1910. El motiu, el següent:

“França perd clientela turística adinerada en benefici de viles d'aigües estrangeres, sobretot Alemanya i Àustria-Hongria, perquè les infraestructures de les estacions i els equipaments hotelers francesos no estan a l'alçada”

De llavors ençà s'aplica l'anomenada *taxe de séjour*, amb un tarifa variable de 0,2€ a 1,5€ per persona i nit en funció del confort i de la categoria de l'establiment. En queden exonerats els infants menors de 13 anys i altres col·lectius (menors en vacances col·lectives, receptors d'ajudes socials, ...). La taxa es destina a l'administració local (municipis o agrupacions) i l'afectació dels ingressos que genera depèn de l'existència d'Oficina de Turisme. Si n'hi ha, el producte de la taxa s'ha d'incloure en els seus ingressos. Si no hi ha oficina de turisme, el producte de la taxa s'afecta a les despeses de promoció turística en general.

La *taxe de séjour* és per tant una font de finançament de la política local de desenvolupament turístic, que trasllada sobre els turistes una part del finançament de les despeses que els beneficien. La recaptació anual és dels voltants de 150 MEUR anuals. França és la primera destinació turística mundial.

A Suïssa s'aplica la *taxe de séjour* de manera general a tots els cantons, i es considera una “modesta contribució del turista a les prestacions que el beneficien en l'estació, la regió o el cantó on sojorna”. A Alemanya s'aplica en alguns municipis amb l'anomenada *kurtaxe*.

Itàlia permet als municipis aplicar la *tassa di soggiorno*. Roma l'aplica (molt semblant a la catalana) i Venècia també.¹

A Estats Units es pot citar el cas de les ciutats com Seattle, San Francisco o Nova York, com a exemples. A Seattle la *room tax* s'aplica al *downtown* de la ciutat. És del 7% de

---

¹ *El País*, “La tasa que espantará al turista de bocadillo”, 26 de desembre de 2011.

la factura hotelera i es destina amortitzar el deute del Washington State Convention Center i a promoure la ciutat com a nucli de convencions. A mitjan de 2011 els hotelers van demanar afegir 2\$ per nit a la *room tax*, de cara a promoure la ciutat com a lloc de vacances, especialment fora de temporada i més quan els pressupostos públics per a turisme no paren de disminuir.²

A Nova York la taxa hotelera o *bed tax* és d'un 5,875% del total de factura de l'hotel, a la que s'hi han d'afegir 2\$ per habitació. Apart, el visitant paga un altre 8,875% en concepte de taxes de la ciutat i sobre vendes. Els ingressos de la *bed tax* es destinen a centres de convencions i a promocionar la destinació. Nova York és la primera ciutat turística nord-americana.

2) Magnituds relatives al subjecte passiu de l'impost proposat

L'impost proposat per la Generalitat s'aplicaria sobre les pernoctacions amb una sèrie d'especificitats en funció del tipus d'establiments, amb exempcions al menors i un màxim de dies per visitant. El subjecte passiu és el turista, no l'establiment.

Les estadístiques turístiques relatives al 2010 indiquen a Catalunya es van fer 65,4 milions de pernoctacions, amb aquesta distribució en funció de l'origen dels visitants i el lloc on pernoctaven (en milers):

Mercat	Hotels	Càmpings	T. rural	Apartaments	TOTAL
Estranger	29.839	7.217	113	3.099	40.268
Resta Estat	8.031	701	63	707	9.052
Català	7.615	5.624	726	1.723	15.688
TOTAL	45.485	13.542	902	5.529	65.458

Font: Idescat

Les principals destinacions de les pernoctacions en els dos primers tipus d'establiments (hotels i càmpings), segons les principals marques de destinació són aquestes (en percentatge):

Marca	Hotels	Càmpings
Barcelona	34,5%	-
Costa Brava	22,7%	47,1%
Costa Daurada	18,3%	24,6%
Costa de Barcelona-Maresme	10,8%	7,7%
Altres marques	13,7%	20,6%
TOTAL	100,0%	100,0%

Font: Idescat

² *The Seattle Times*, "Seattle considers raising hotel tax from 15.6% compared to SF's 15.5%", 12 de juliol de 2011,

Pel que fa a la facturació mitjana per habitació ocupada en l'any 2011, per marques, va ser aquesta

Marca	Euros
Barcelona	103,0
Catalunya Central	69,2
Costa Brava	57,1
Costa Daurada	59,4
Costa del Garraf	73,9
Costa de Barcelona-Maresme	45,7
Pirineus	65,9
Terres de Lleida	54,3
Terres de l'Ebre	59,7
Val d'Aran	66,3

Finalment, una dada rellevant en el context de l'impost és la despesa del turisme estranger. L'estimació per l'any 2011 és que els visitants estrangers a Catalunya van gastar 11.273 milions EUR, el que significa uns 108EUR per persona i dia.

3) Arguments en favor d'una taxa turística

La imposició d'un impost turístic, que recau sobre el turista i no sobre l'hotelier, s'argumenta des d'un punt de vista econòmic a través fonamentalment de dos punts:

- 1) Els turistes són a l'origen d'uns costos addicionals (per a la Generalitat i pels ajuntaments) que els financen els residents locals. Es tracta de la major utilització dels serveis públics, de la promoció turística, de la seguretat, etcètera.
- 2) Les infraestructures per a satisfer la demanda turística estan dimensionades per èpoques d'ocupació alta, i fora d'aquestes èpoques queden subutilitzades, es tracta de recursos ociosos, que també financen els residents locals.

Dels dos arguments anteriors se'n deriva la qüestió clau per part dels que defensen l'impost: és just que els sobrecostos que genera el turisme els hagin de pagar tots els ciutadans, tant els que se'n veuen goig com els que no?

L'argument ve reforçat de manera conjuntural, però no estructural, per la situació de crisi actual en que aquests ciutadans estan sotmesos a una reducció generalitzada dels serveis que presta el sector públic, especialment a Catalunya.

4) Arguments en contra d'una taxa turística

La impost turístic ha generat posicionaments en contra. L'argument econòmic bàsic és que l'impost reduirà la competitivitat del sector, amb diferents consideracions al voltant d'aquest nucli:

- encareix el producte turístic,

- es tracta d'un dels sectors tractors de l'economia (en activitat i en ocupació) en una època de crisi molt profunda,
- tindrà incidència més negativa sobre els establiments de preus més baixos, en tractar-se d'un impost lineal i no proporcional, i
- tindrà una incidència més negativa en establiments ubicats en zones limítrofs amb altres regions que no el tenen implantat, perquè provocarà fugues.

En els posicionaments en contra també s'han argumentat altres aspectes del projecte que no són pròpiament de caràcter econòmic. Fan referència a:

- la manca de participació del sector en el seu disseny,
- a la instrumentació de l'impost, en particular que carregarà una tasca addicional al hoteler, i a
- la finalitat última de la creació de l'impost, en referència a les necessitats específiques com per exemple el suport a la Fórmula 1 i a Ryanair a Reus i Girona.

5) Consideracions tècniques sobre l'impost

Més enllà de la conveniència o no de l'impost, des de la perspectiva de impositiva al valorar l'impost proposem tenir en compte alguns punts que anotem per a la discussió:

- La sensibilitat preu de la demanda turística caldria contrastar-la. Per exemple, seria interessant conèixer l'impacte que va tenir sobre el turisme l'augment de dos punts de l'IVA a 1 de juliol de 2010; en sentit contrari, també seria interessant conèixer l'impacte de l'exempció de l'IAE als establiments petits.
- La incidència de l'impost sembla que seria inferior al 1% de la despesa turística dels estrangers, sense considerar el turisme interior, provinent de Catalunya i de la resta de l'Estat.
- La destinació dels ingressos que generi l'impost és un tema de la màxima importància. Sembla clar que el principi que caldria aplicar seria el de màxima afectació directa al sector i aplicació de criteris de territorialitat, és a dir, els ingressos haurien de revertir en la seva major part al sector i al territori específic que els ha generat.
- L'aplicació de l'impost a tot Catalunya i sobre tots els establiments no pren en consideració que hi ha establiments que no són pròpiament turístics, especialment en zones de l'interior del país.
- El fet que es carregui al sector hoteler la recaptació d'aquest impost no hauria d'interpretar-se, econòmicament, de manera diferent al que ja succeeix amb altres impostos en que els agents econòmics actuen de recaptadors de la hisenda pública.